

J A A R V E R S L A G

2 0 2 1

INHOUD

- 03**
VOORWOORD
- 04**
OVER IPH
- 05**
VAN INPUT NAAR IMPACT

- 06**
BELEID
- 07**
PRAKTIJK
- 08**
ONDERZOEK
- 09**
ONDERWIJS

- 10**
PARTNERS
- 11**
TRAINING EN INSPIRATIE
- 13**
DIGITALE TOOLING
- 14**
FEITEN EN CIJFERS
- 15**
ORGANISATIE EN MENSEN
- 16**
CONTACT

VOORWOORD

Al sinds 2020 werkt het Instituut voor Positieve Gezondheid intensief samen met het zelfregulerend netwerk Alles is Gezondheid. Met gezamenlijke inzet voor een gezonder Nederland versterkten we de afgelopen jaren elkaars missie. Ik vind het dan ook een eer dat ik sinds januari 2022 het stokje van Angelique Schuitemaker heb mogen overnemen als directeur Alles is Gezondheid & directeur Positieve Gezondheid. Vanaf de zijlijn ben ik de afgelopen jaren nauw betrokken geweest bij iPH en de mooie resultaten die zijn bereikt.

In 2021 heeft iPH zich - onder leiding van Angelique Schuitemaker, directeur iPH - verder ontwikkeld tot katalysator van Positieve Gezondheid. Als kennisinstituut en facilitator droeg iPH het afgelopen jaar bij aan het laten landen van het gedachtegoed verschillende domeinen. Zo werken woningcoöperaties, hr-adviseurs, gemeenten en hele provincies met het concept. De provincie Limburg is daarvan een mooi voorbeeld, maar Zeeland, Zuid-Holland en Utrecht volgen in hun kielzog. Positieve Gezondheid wordt ingezet als interne leidraad, om binnen organisaties over te werken volgens eenzelfde uitgangspunt. Maar ook in samenwerkingen en allianties buiten de organisatie, waarbij iedereen dezelfde taal spreekt.

iPH richtte zich het afgelopen jaar op het stimuleren van de transitie van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Met tools, wetenschappelijk onderzoek en communicatie-uitingen droegen we bij aan het versnellen van de beweging. In 2021 werd bijvoorbeeld een wetenschappelijk onderzoek gepubliceerd, waarbij 17 van de 42 vragen van het spinnenweb werden gevalideerd. Het spinnenweb werd bovendien doorontwikkeld tot een versie die nog beter aansluit bij de behoefte. In samenwerking met Arts & Leefstijl werden Geneeskunde-opleidingen verrijkt met onderwijs over leefstijl en Positieve Gezondheid. En het Handboek Positieve Gezondheid van Machteld Huber, Karolien van den Brekel en Hans Peter Jung informeerde de huisarts met met praktische tips. Slechts een kleine greep uit de vele inspanningen van het afgelopen jaar.

Ik ben trots om dit fundament, dat door het team is neergezet, in de toekomst te mogen door ontwikkelen. Ik dank hen en ook de diverse ambassadeurs en samenwerkingspartners voor de gedrevenheid en inzet, waarmee zij Positieve Gezondheid ook in 2021 een stap verder hebben gebracht. En ik kijk uit naar de stappen en beweging die de komende jaren voor ons ligt.

Veel leesplezier!
Karen van Ruiten

OVER IPH

Institute for Positive Health (iPH) is dé motor achter de beweging Positieve Gezondheid. Opricht in 2015, is iPH vanaf 2019 uitgegroeid tot een belangrijke transformator voor de beweging naar Positieve Gezondheid. Hiermee wordt de paradigmashift van een ziekte- naar een gezondheidsstelsel gemaakt.

In 2019 – 2021 werkte iPH aan de verandering van de Nederlandse gezondheidszorg, maar we rekten onze missie op naar het domein welzijn. We betrokken woningcoöperaties om samen te werken aan een gezonde omgeving.

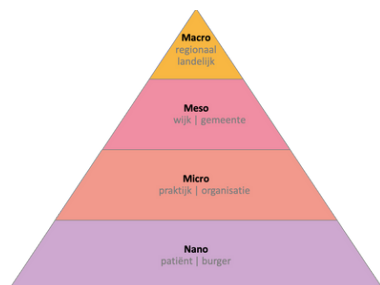
Naast onze landelijke uitrol, is er ook interesse in Positieve Gezondheid vanuit het buitenland gekomen. Hier hebben we door middel van kennisdeling en inspiratiesessies gehoor aan gegeven.

Wij stimuleren Positieve Gezondheid niet alleen op alle organisatieniveaus, van nano tot macro, maar ook in alle domeinen:

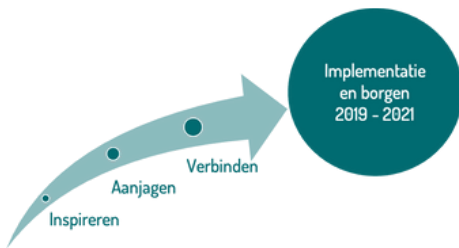
- Beleid
- Praktijk
- Onderzoek
- Onderwijs

Door de verankering in landelijk beleid heeft iPH de laatste 2 jaar een adviserende- en faciliterende rol gehad voor gemeenten en provincies. Dit is een verbreding van de doelstelling die die de implementatie in de Nederlandse gezondheidszorg heeft versterkt. Immers, als een zorgprofessional werkt met Positieve Gezondheid, sluit dit beter aan bij de werkelijke behoefte van de cliënt. Die ligt vaker op gebied van Zingeving en Meedoen dan op het fysieke (gezondheidszorg)vlak. Hierdoor draagt Positieve Gezondheid bij aan de ontschotting van de zorg en welzijn.

IPH heeft naam opgebouwd als hét landelijk kenniscentrum en loket voor alle vragen op het gebied van Positieve Gezondheid. Deze erkenning is een belangrijke succesfactor gebleken in de implementatie binnen de Nederlandse Gezondheidszorg en inmiddels ver daarbuiten.

VAN INPUT NAAR IMPACT

- ✓ Aanjagen van implementatie van Positieve Gezondheid in samenwerking met partners, overheden en organisaties op alle niveaus
- ✓ Stimuleren van borging in beleidsplannen, opleidingen en praktijk
- ✓ Drijvende kracht en landelijke coördinatierol voor kennisontwikkeling en het stimuleren en adviseren in (wetenschappelijk) onderzoek
- ✓ Delen van kennis en best practices via website, webinars, nieuwsbrieven, social media, netwerk voor professionals en learning community
- ✓ Doorontwikkeling van praktische tools en producten
- ✓ Waarborgen van kwaliteit trainingen in de Academie en Werkplaats

“Health as the ability to adapt” op gemeenschapsniveau

In 2021 heeft iPH samen met professor Alex Jadad uit Colombia/Canada een tweede uitwerking van ‘Health as the ability to adapt’ op gemeenschapsniveau uitgewerkt. In zijn werk staat vertrouwen als centraal thema in domeinoverstijgend samenwerken en staat het werken met teams vanuit een gezamenlijke visie en ‘what matters to the patient’ centraal.

Limburg als voorbeeld

Een van de voorbeelden waar Positieve Gezondheid op beleidsniveau is geïmplementeerd is de Provincie Limburg. Gili Yaron van Universiteit Maastricht i.o.v. ZonMw heeft een procesanalyse geschreven ‘Leren van Limburg’. De transitie die zij hierin beschrijft heeft iPH in gang gezet in Limburg en wordt nu samen met iPH vervolgd in Zeeland en Zuid-Holland en op onderdelen in diverse regio's.

Verzekeraars

Verzekeraars raken mede door de samenwerking met iPH en het werken met Positieve Gezondheid steeds meer doordrongen van de urgentie op preventie en hun rol daarin. Dit spreekt bijvoorbeeld uit de verkiezingspaper. IPH heeft met haar Founders en andere verzekeraars, zoals Zorg en Zekerheid, meegedacht hoe zij de omslag van zorg en ziekte naar gezondheid en gedrag kunnen vormgeven. Een voorbeeld hiervan is verzekeraar De Friesland waarbij door iPH is meegedacht in het vormgeven van een Positief Gezonde community voor verzekeraars.

Positieve Gezondheid buiten het domein van gezondheid

IPH heeft initiatief genomen om Positieve Gezondheid buiten de domeinen voor gezondheid te brengen zoals ruimtelijke ordening (samen met On(t)roerend Goed), in het groen (tuin ziekenhuis), bij arbodiensten (Rienks) en architectuur (Adema Architecten) en ‘last but not least’ de kunst. Samen met LKCA is iPH hierin opgetrokken.

“Positieve Gezondheid moet vrijblijvendheid voorbij. Preventie is nu nog te veel afhankelijk van gemeenten die het graag willen en van tijdelijke financiering” - voormalig staatssecretaris Paul Blokhuis van VWS.

Doorontwikkeling Mijn Positieve Gezondheid

De afgelopen 1,5 jaar zijn we vanuit iPH en Alles is Gezondheid bezig geweest met de doorontwikkeling van Mijn Positieve Gezondheid, de volwassenen tool. De eerste versie was van 2016. Er waren meerdere redenen waarom we het belangrijk vinden om te werken naar spinnenweb 2.0. Inmiddels is er op drie manieren een doorontwikkeling gemaakt, namelijk 1) meer begeleiding en ondersteuning bij het invullen van het spinnenweb, 2) extra vragen zijn toegevoegd en 3) de vernieuwde monitor Mijn Positieve Gezondheid.

Positief Gezond Werkgeverschap

Een masterstudent van de Universiteit Utrecht heeft in opdracht van het iPH onderzocht wat de effecten zijn van Positieve Gezondheid op verschillende aspecten van 'working life' en of deze effecten verschillen tussen werknemers en werkgevers. Vanuit het veld is er veel behoefte aan kennisuitwisseling op het gebied van Positief Gezond Werkgeverschap. Om deze reden biedt iPH in samenwerking met Alles is Gezondheid organisaties de mogelijkheid om in de vorm van een actieleernetwerk kennis en ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren op dit thema. In 2021 is het actieleernetwerk gestart met de volgende organisaties: De Zorggroep (VVT), Jeroen Bosch Ziekenhuis (NVZ), Vincent van Gogh (GGZ), Pro Persona (GGZ), GGZ Breburg (GGZ) en Omring (VVT).

Minicolleges

Naar aanleiding van de lancering van het Handboek Positieve Gezondheid in de huisartspraktijk heeft uitgever Bohn Stafleu van Loghum een vijftal minicolleges opgenomen met de schrijvers van het boek: Machteld Huber, Hans Peter Jung en Karolien van den Brekel.

"Ik heb vele voorbeelden gezien dat Positieve Gezondheid werkt, deze kant moet het gewoon op!" - Ella Kalsbeek, oud-voorzitter LHV

Meetinstrument

De vraag over het meten op de dimensies van Positieve Gezondheid bleef terugkomen en iPH medewerkster Marja van Vliet heeft met een extern consortium binnen de 42 items van de Volwassenentool van Positieve Gezondheid een set van 17 items onderscheiden, waarop ontwikkelingen gemeten kunnen worden. Dit meetinstrument ligt 'onder' de digitale tool, die op zich een gespreksinstrument blijft. Ook over deze ontwikkeling is gepubliceerd. Op de website worden beschikbare wetenschappelijke publicaties met een relatie met Positieve Gezondheid verzameld.

Evaluatiewijzer

Om aan de behoefte van evalueren tegemoet te komen is een oproep gedaan naar passende evaluatie-instrumenten en daarmee is een Evaluatiewijzer gevuld, waar externen een passend instrument kunnen zoeken. Inmiddels staan er 45 methodes in de Evaluatiewijzer.

Onderzoek consortium

De consortiumpartners doen onafhankelijk onderzoek naar brede gezondheidsconcepten en verbinden zich in dit consortium met als doel het versterken van kennis van en expertise over Positieve Gezondheid. Door in een netwerk samen te werken slaan wij de handen ineen, worden onderzoeksthema's doelmatig opgepakt, gaan we overlap en fragmentatie tegen en houden we als consortiumpartners elkaar scherp.

Het artikel 'Positieve Gezondheid van niche naar overheidsjargon' van Francoise Johansen geeft inzicht in Positieve Gezondheid als succesvolle sociale innovatie die bijdraagt aan de transformatie binnen de gezondheidszorg én de rol die iPH hierbij heeft gespeeld (artikel voor review gestuurd naar Beleid & Management – verwachte publicatie maart 2022).

Onderzoek naar effecten van deelname aan het unieke gecombineerde leefstijlprogramma HealthyLIFE is gepubliceerd op MDPI, waarbij alle dimensies van Positieve Gezondheid een effect laten zien.

Positieve Gezondheid en Leefstijlgeneskunde

Leefstijlgeneskunde en Positieve Gezondheid geïntegreerd in de opleiding Geneeskunde. Dit resulteerde in de lancering van de webpagina www.gezondheidinonderwijs.nl

In samenwerking met Stichting Student & Leefstijl is een animatie ontwikkeld om te illustreren hoe je de twee tools (Leefstijlroer van Arts en Leefstijl en het spinnenweb van Positieve Gezondheid) naast elkaar kunt gebruiken.

Lectoraten

Hogeschool Saxion in Twente stelde een lectoraat in, waarin Positieve Gezondheid een belangrijk onderdeel is.

Hogescholen

Fontys Hogescholen biedt een nieuwe studie aan: bachelor Gezondheid. Een unieke opleiding met focus op gezondheidsbevordering in de breedste zin van het woord. De grondhouding die studenten in de nieuwe opleiding aanleren is gebaseerd op de principes van Positieve Gezondheid.

MBO-opleidingen

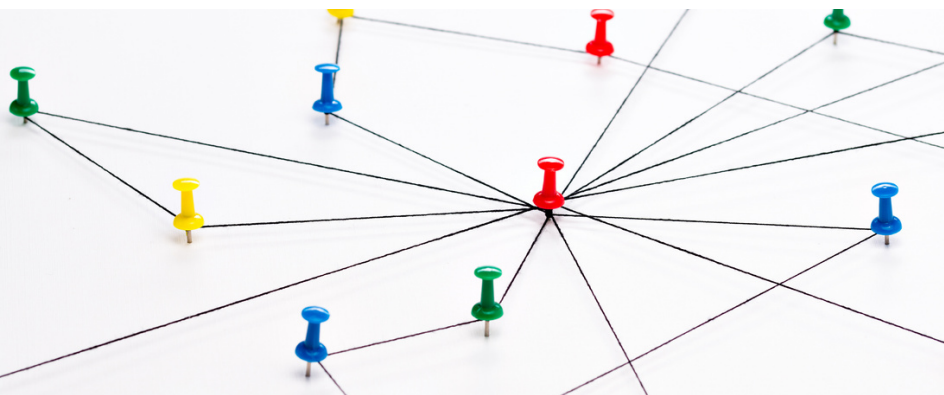
Waar ROC Midden Nederland Positieve Gezondheid heeft geïntegreerd in alle MBO-opleidingen en een speciaal ontworpen Vitaliteitslab heeft ontwikkeld, wordt nu kennis en kunde met elkaar gedeeld. Er vindt samenwerking plaats tussen 6 MBO-opleidingen met gezamenlijk subsidie voor 'Samenwerking aan Positieve Gezondheid'.

Andere opleidingen

- Nieuw trainingsaanbod: Positieve Gezondheid in de huisartsenpraktijk door LHV Academie
- KBO-PCOB en iPH leiden senioren op tot Ambassadeurs Positieve Gezondheid
- Propositie gemaakt op Positief Gezonde school ism met Algemene Scholleiders Vereniging.

PARTNERS

IPH werkt samen met verschillende partners om Positieve Gezondheid te stimuleren, verder te verspreiden en te implementeren. Partners en iPH wisselen kennis en ervaringen uit en verbinden (zorg)professionals die werken of willen werken met Positieve Gezondheid. Onze partners zijn daarvoor van onschatbare waarde. Zij dragen het gedachtegoed actief uit en zijn een sparringspartner en aanjager voor ons en voor andere partijen en organisaties.

De founding partners hebben de oprichting van iPH als kennisinstituut mede mogelijk gemaakt en denken tot op de dag van vandaag mee in hoe we het gedachtegoed van Positieve Gezondheid verder kunnen stimuleren, verspreiden en ontwikkelen. In 2020-2021 zijn iPH en Alles is Gezondheid steeds intensiever gaan samenwerken. Doel van de samenwerking was om regio's dichter bij elkaar te brengen, het lerend vermogen in beide netwerken te verhogen en het aanreiken van gezondheidstools vanuit een gedeelde ambitie: een Positief Gezond en vitaal Nederland.

Onze samenwerkingspartners werken met Positieve Gezondheid en gaan met iPH een samenwerking aan met als doel het gezamenlijk doorontwikkelen en implementeren van Positieve Gezondheid. Daarnaast staan van elkaar leren en verder onderzoek centraal.

Onze netwerkpartners hebben als aanjager van Positieve Gezondheid een voorbeeldfunctie. Het doel van een netwerkpartnerschap is om gezamenlijk tot een product te komen, dat elkaars boodschap versterkt en tegelijkertijd Positieve Gezondheid verder brengt.

De oorspronkelijke Basismodule is in 2016 ontwikkeld en richt zich op het zelf ervaren én het zelf voeren van het andere gesprek. De basis van deze training is zeer krachtig, maar had, na uitgebreide evaluatie en toenemende vraag vanuit veel verschillende domeinen, doorontwikkeling nodig. Ook de komst van online en blended leervormen en de vraag naar bredere toepassing van Positieve Gezondheid heeft dit proces versneld. Dit heeft geresulteerd in nieuwe leerroutes. Deze zijn ontwikkeld in nauwe samenwerking met trainingspartner Visiom.

Het leren werken met Positieve Gezondheid reikt verder dan het voeren van het andere gesprek; het is een concept, een beweging en in de Academie ondersteunen wij onze trainers om Positieve Gezondheid zowel in beleid, praktijk, het bedrijfsleven en onderwijs in het land verder vorm te geven.

Werkplaats

De door iPH opgerichte Werkplaats is een Infrastructuur van partners en trainers. De kwaliteitsborging hebben we vormgegeven door certificering. Tot op de dag vandaag is Machteld Huber de beoordelaar van alle eindverslagen van de trainers in opleiding. Via deze Werkplaats verzorgt iPH bij- en nascholing op basis waarvan hercertificering plaats vindt.

- Gecertificeerde trainers **112**
- Werkplaatsleden **64**
- Train de Trainer deelnemers **59**
- Nascholing bijeenkomsten **27**

Health Transformation Community

De Health Transformation Community is opgezet samen met Alles is Gezondheid, gezien er vele 'hoe dan' vragen vanuit de regio werden gesteld. We hebben maximaal 50 mensen in deze eerste landelijk HTC bij elkaar, met daarachter 50 netwerken. Door de individuen aan elkaar te verbinden in een intensief traject verbinden we ook de netwerken aan elkaar. De kennis en kunde en ervaring die daarbinnen huist ontsluiten aan elkaar, op zo'n manier dat we je als deelnemer niet alleen voor een zes maandenlijks traject aan elkaar verbinden maar zodat er een relatie ontstaat die langer standhoudt.

INSPIRATIE

Webinars

IPH heeft in eigen beheer, of in samenwerking met Alles is Gezondheid diverse inhoudelijke webinars georganiseerd. Ter inspiratie, maar ook om kennis te delen en op te halen.

Lezingen

Meer dan 50 lezingen en workshops vonden dit jaar online plaats. Op verzoek van van organisaties kwamen experts van iPH te gast op online bijeenkomsten om groepen te inspireren of met hen aan de slag te gaan.

Magazines

Er is in eigen beheer een derde Magazine uitgegeven: "Leven lang Leren met Positieve Gezondheid".

Eindconferentie

Als afsluiting hebben we samen met ZonMw en de Gezondheidsraad een conferentie georganiseerd, 10 jaar 'Health as the ability to adapt and self-manage'. Tijdens deze conferentie spraken onder meer grondlegger Machteld Huber, hoogleraar André Knottnerus, directeur ZonMw Véronique Timmerhuis en haar voorganger Henk Smid en onderzoeker Alex Jadad over een decennium denken en werken vanuit dit gezondheidsconcept. Vragen zoals 'Wat is het effect nu van Positieve Gezondheid op beleid, onderzoek, onderwijs en praktijk?' kwamen hier ook aan bod. Wetenschappers, onderzoekers en experts gingen met elkaar in gesprek. ZonMw heeft een digitaal verslag gemaakt.

DIGITALE TOOLING

Gebruikers

Geregistreerde gebruikers in MijnPositieveGezondheid.nl zijn in 2021:

Volwassenentool	Kindtool	Jongerentool	Eenvoudige tool
132.649	17.054	15.939	3.111

Dit is exclusief gebruik API-koppelingen, zoals SamenGezond, NIPED etc. Met een API-koppeling wordt het digitale spinnenweb onderdeel van de webomgeving van de klant. Op basis van de bij ons bekende data, schatten we dat er in 2021 circa een miljoen geregistreerde gebruikers zijn middels een API-koppeling.

Groepenlicentie

De vraag naar de zogenaamde groepenlicenties, de digitale mogelijkheid om in een collectief vragenlijsten af te nemen, neemt steeds meer toe. Door middel van deze groepenlicentie is het mogelijk om collectieve groepsresultaten te downloaden in een dashboard. Eind 2021 waren er 35 groepenlicenties actief. Variërend in grootte van huisartsenpraktijk tot gezondheidsregio.

‘Onze maatschappelijke opdracht is om een monitor op gezondheid te ontwikkelen die voor iedereen toegankelijk is’

Sanne Kok - Digital Transformation Counselor

FEITEN EN CIJFERS

Afgelopen jaar manifesteerde het partnerschap met Alles is Gezondheid zich in tal van projecten. Bijvoorbeeld in de regio IJsselland waar lokale partijen Positieve Gezondheid implementeren, in Noord-Nederland bij de toepassing van gezondheidskaart PLUK, in het Zie Mij Nu traject dat gaat over onbegrepen klachten, in het webinar over gezonde leefstijl op scholen, de week van de werkstress en in de totstandkoming van het Handboek Positieve Gezondheid en het magazine Leren van Limburg.

Bestelde folders
Positieve Gezondheid

26.602

Bestelde blokjes
met spinnenweb

12.951

In onze webshop bieden we diverse materialen. Deze maken het gemakkelijker om het andere gesprek te voeren en Positieve Gezondheid toe te passen.

Website
bezoekers

347.620

LinkedIn
volgers

14.378

Nieuwsbrief
leden

10.270

Het delen van informatie en praktijkvoorbeelden wordt gedaan middels onze communicatiemiddelen en geborgd in onze Kennisbank. Dit gebeurt op alle niveaus: nano, micro, meso en macro. Er staan inmiddels 451 artikelen in de Kennisbank.

Thema

Kies een thema

Niveau

Kies een niveau

Vorm

Kies een vorm

Doorzoek onze site

ORGANISATIE & MENSEN

IPH bestaat uit een klein team, met daaromheen een flexibele schil van experts. Onze Raad van Toezicht houdt ons scherp en denkt met ons mee. We werken samen met tal van partners.

In 2021 had Angelique Schuitemaker - directeur iPH, de dagelijkse leiding over het bureau. Kerntaken van de directie zijn het ontwikkelen en realiseren van strategisch beleid, financieel beleid, de aansturing van de organisatie, en de continuïteit van de organisatie. De directeur legt verantwoording af aan de raad van toezicht.

De raad van toezicht bestaat sinds 1 januari 2021 uit 2 personen:

- Mw. dr. M. de Vries (voorzitter)
- Dhr. drs. M.C.M. van Schaik

In het jaar 2021 zijn Institute for Positive Health (iPH) en Alles is Gezondheid steeds intensiever gaan samenwerken. Onze missies versterken elkaar. Daarom worden per 1 januari 2022 de krachten gebundeld en gaan iPH en Alles is Gezondheid verder als één gecombineerd team. Zo gaan we samen gaan de uitdaging aan om te zorgen voor een gezonder en vitaler Nederland. Belangrijk focuspunt in deze beweging is de borging en doorontwikkeling van Positieve Gezondheid.

“In al onze activiteiten komt Positieve Gezondheid vaak terug. We zien dat een brede benadering van gezondheid op veel plekken goed werkt. Daarnaast zullen we een derde programmalijn uitvoeren die zich puur richt op het toepassen en doorontwikkelen van het gedachtegoed Positieve Gezondheid en het uitbouwen van de Academie PG als leer- en trainingscentrum”

Karen van Ruiten, Programmamanager Alles is Gezondheid

CONTACT

Institute for Positive Health

JIM – Beatrixtheater
Jaarbeursplein 6
3521 AL Utrecht
info@iph.nl

www.iph.nl
www.mijnpositievegezondheid.nl

KvK: 62839306
BTW: NL 8549.78.380.B01
Bankrekening: NL44 TRIO 0390920983

